

Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee

09.03.2026 nr 1-11/82-3

Eesti Rahvusringhäälingu seaduse muutmise seaduse eelnõu (819 SE)

Kultuuriministeerium toetab Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatust soolise tasakaalu edendamiseks Rahvusringhäälingu nõukogu koosseisus ideeliselt. Samas ei ole Kultuuriministeeriumi hinnangul võimalik 10.02.2026. a algatatud Eesti Rahvusringhäälingu seaduse muutmise seaduse eelnõu (819 SE) esitatud kujul toetada.

Kultuurivaldkonnas on senise nimetamispraktika raames soolise võrdõiguslikkuse edendamise põhimõtteid järjepidevalt rakendatud. Kultuurivaldkonna otsustusorganites on naisi 96 (51,06%) ja mehi 92 (48,94%), kokku 188 liiget. See näitab, et tasakaalustatud esindatust on võimalik saavutada ka kehtiva õiguskeskkonna ja sisuliste nimetamispraktikate kaudu. Peame oluliseks, et nimetamisorganid arvestaksid seda põhimõtet ka Rahvusringhäälingu nõukogu moodustamisel ning edendaksid tasakaalustatud esindatust läbipaistva ja sisulise valikumenetluse kaudu.

Kultuuriministeeriumi hinnangul saaks soolise tasakaalu nõude kehtestamist kaaluda üksnes Riigikogu liikmete nimetamisel Rahvusringhäälingu nõukogusse ning selliselt, et säiliks piisav paindlikkus olukordadeks, kus objektiivsetel põhjustel ei ole võimalik mõlema soo esindatust tagada. Rahvusringhäälingu nõukogu koosseisu kujundamisel tuleb säilitada valdkonna tunnustatud asjatundjate puhul ekspertsuspõhine lähenemine. Kohustusliku soolise koosseisunõude laiendamine ka ekspertliikmetele võib nihutada rõhuasetuse pädevuselt isiku soole ning tekitada olukordi, kus sobiva kvalifikatsiooniga kandidaati ei ole võimalik nimetada üksnes koosseisunõude tõttu. Selline lähenemine võib praktikas mõjutada kandidaatide hindamist viisil, mis ei toeta piisavalt erialase pädevuse esmatähtsust, kuigi just see on Rahvusringhäälingu nõukogu toimimise seisukohalt määrava tähtsusega. Soolise tasakaalu suurendamiseks otsustuskogudes on seetõttu mõistlikum keskenduda otsustajate teadlikkuse ja vastutustunde kasvatamisele ning nimetamispraktikate sisulisele parandamisele.

Samuti on sarnasele järeldusele jõudnud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, kes on oma 05.03.2026. a esitatud seisukohas (nr 2-3/528-2) märkinud, et kuigi eelnõu eesmärk soolise tasakaalu edendamisel on põhjendatud, ei ole otstarbekas liikuda edasi üksiku muudatusettepanekuga. Ministeeriumi hinnangul on soolist tasakaalu puudutavat regulatsiooni põhjendatum käsitleda Eesti Rahvusringhäälingu seaduse tervikmuudatuse raames, tagades süsteemse ja läbimõeldud lähenemise.

Kultuuriministeerium on esitanud Vabariigi Valitsusele Eesti Rahvusringhäälingu seaduse muutmise seaduse eelnõu, mille üheks keskseks eesmärgiks on Rahvusringhäälingu juhtimise regulatsiooni täpsustamine ning professionaalse, tasakaalustatud ja läbipaistva juhtimismudeli tugevdamine. Selle eelnõu kohaselt valitakse Rahvusringhäälingu tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundjad avaliku konkursi korras, lähtudes läbipaistvatest, objektiivsetest ja mittediskrimineerivatest kriteeriumidest.

Kultuuriministeeriumi hinnangul võib eelnõu (819 SE) nihutada rõhuasetuse ekspertsuselt formaalsele koosseisunõudele ning tekitada rakendamiskaskusi. Leiamme, et eelnõus seatud eesmärgi on võimalik saavutada Kultuuriministeeriumi algatatud Eesti Rahvusringhäälingu seaduse muudatuse raames, tagades tasakaalustatud esindatuse läbipaistva ja mittediskrimineeriva valikumenetluse kaudu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
minister

Kadri Kilvet 628 2224, kadri.kilvet@kul.ee
Andres Jõesaar 628 2338, andres.joesaar@kul.ee